

Nro. 41.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden Május 22-ik napján

1804-ik esztendőben.

B é t s.

Két vagy harmadfél esztendővel ennekelötte, az itt fekvő Csász. Kir. Artilleria Corpusnak igen híres és nevezetes Obrifflajtinántja Baró V é g a, a' ki szép matematikai 's mechanikát tárgyazó talalmáyai, és azokról irt igen tudós munkai által magának halhatatlan nevet szerzett, Bécs városa és Nufzdorf falu közt a' Duna partjánál halva, és minden köntöseiből ki vetkeztetve találtatott. Sokan úgy vélekedtek felöle, hogy ő vagy történetből esett a' Dunába, vagy maga ölte magát abba bé. E' napokban a' meg holt Obrifflajtinánt egyik kedves tizt barátjához egy ember az ő ezüftből való Mázsthabját, az az, mértékjét el ad.

ni vivén, egyszeribe reá esmért, és tudakozván az áruló, hol, mikor, és kitől kaptá volna ő azt, ez meg némúlt, ábrázájában meg halványodott, és se jót, se rosszat nem tudott felelni; melly miatt, mint gyanus személyt, mingyárt az Előjárók kezébe adatta, a' ki szoros kérdőre vonattatván a' bíraktól, egyenesen meg vallotta, hogy ő B Végának, a' ki két ló vétele végett egy ismő bankó czedulát zsehebe tett, loppá utánna megvén, a' városon kívül, félre helyen, egy kötéllal megfojtotta, a' papíros pénzt tőle el vette, 's holt testét a' Duna vizébe vetette.

Német Ország.

Regensburg, Május 7 kén. — „Az Orosz Császár' itt lévő Ministere Küppel ur, Udvara rendelkezéséből egy fontos Jelentést terjesztett a' Diéta eleibe Francia nyelven, a' mellynek ez a' foglalatja: —

„Ő Császári Felségnek az a' történet, a' mely ném régen a' Bádeni Választó Fejedelem' Státusai-ban elő fordúlt, 's a' mellynek kimenetele oly keserves vála, leg nagyobb szívbeli fájdalmat okozott. Leg mélyebb kedvetlenséggel kértelenítette ő Felsége a' Német Birodalom' fensétségének 's ezen Birodalom' földje függetlenségének megsértetését szemlélni, a' melly által annyival is inkább megille odott, midon teljességgel nem gondolhatta volna, hogy egy Hatalmasság, a' melly ezen Birodalom' állapotja' végső elintéztetésének elaközieset az Orosz Birodalom' társaságában magára valalta, 's magát arra kötelezte vala, hogy a' Német Birodalom' javának és fensétségének megmaradásán, éppen úgy dolgozni fog mint az Orosz Birodalom, a' nemzeteknek törvényeitől, 's csak

a' minap magára válalt kötelességétől, ennyire eltávozhallon. Szükségtelen lenne azon szomorú következesek felől az Országgyűlést figyelmetessé tenni, a' mellyek abból hárszolhatnának a' Birodalomra, ha az ilyen erőszakos tselekedetek, a' mellyeknek mostanában első és egygyetlenegy példajok adódott, halgatással mellőzteinének-el. A' Császár, mind ezeknek megfontolások által felindítatván, mint a' Német Birodalom Konstituciójának kezelője 's közbenjárója szent kötelességének esmérni lenni, egy az ország' bátorságát ily erősen megfélemtető tselekedet ellen protestálni. Az efféle tselekedetekből jövődjöre következhető szomorú kinézések által méltó nyughatatlanságra indítatván, leg kissebb késedelem nélkül tudtára adatta ő Cs. F. ge a' maga Párisban lévő Agense által az Első Kanzúlnak azt, hogy ezen történetet minémű indulattal értette és vette légyen. Meg van győződve ő F. ge a' felel, hogy a' Német Rendek' Gyűlése a' maga fejével egyetemben, az ő F. ge ezen tekintetben való méltó nyughatatlanságát 's tett lépését helybehagyván, magokat egygyesült erővel haladék nélkül ő Felségével összetsatolják, és igasságos ellenmondásaikat minden idővesztés nélkül a' Frantzia Országlószék eleibe botsátják, hogy ezt mind azoknak a' dolgoknak elkövetésire rá vehessék, a' mit a' Német Birodalom' megbántatott méltósága, 's bátorságának megmaradása, jövődjöre nézve megkívánnak." — (Ez a' Protestatio, már minden Német Birodalom béli Ujság-levelekben kihirdettetet.).

Frantzia despublika.

Páris Május 2-kán. — Folytatása azoknak a' beszédeknek, a' mellyekre a' Tribunatusban

az Első Konzúlnak Császárrá leendő tétetődését illető törvényprojektom alkalmatosságot szolgáltatott, és a' mellyeknek egy részét mi ma egy he- te a' Magy. Kurir Olvasóivalközlöttük. A' projektáló Cürèe után Simeon állott-fel: — „

„Eléggé meggyőződhattünk, úgy mond, négy ezrtendeig való tapasztalásaink által a' felől, mely ártalmas következései légyenek a' sok, és mely hasznos az egy főből álló országlás' módjának. Fulsunk kereftül szemeinkel a' Historián, meglátjuk, hogy több főből álló Országlás' módját csak kiseded nemzeteknél találunk. A' felállandó örökös Országlás, mindent jóvá, és eröss lábra tefzen: így seregeink sem fognak tartani attól, hogy eljöhet az a' nap, mellyen a' Nagy Sándor' Hadnagyai egymás-között meghasonlanak, &c.

Hasonló hangon beszéltetek ezen ülésben, April. utólsó napján, sok más tagok. Végezetre a' Savoie-Rollin javaslására 13 tagok nevezettek-ki, hogy Commiffiótformálván, azon napok alatt, míg a' neveiket felirt Tribúnusok a' feltett tárgy eránt beszédeket tartanának, a' dolgotrend-be szedgyék; a' mellyel az ülés más napra halasztott.

Május 1 ső napján véghetetlen halgatók töltték vala el a' Tribunátus' tanátsházának karjait és minden zegzugait. Az Elölülő 2 óra tájban megszóllalván, ezt mondotta: Polgár Carnot egyedül lévén a' ki magát a' projektom ellen való beszéllésre béirta, a' sor ötetilleti — a' melyet hallván Carnot, felállott, és kibeszéllte, a' mi a' szíven feküdt: — „

„Több Orátorok, a' kik előttem beszéllettek, ellenvetéseket tettek magoknak az egy familiában

való örökös országlói méltóság eránt, és meg is feleltek magoknak: hanem én is akarok még az ő szavaikhoz némely megjegyzéseket adni. A' halgatás illetlen volna mostanában az én gondolkodásom' módjához, melyet ezen egész revolutzió alatt kinyilatkoztattam. Távol légyen, hogy meg tagadjam Bonapártétól a' Frantzia nemzet' háládatosságához való jussát. Ne vettünk volna tölle egyebet, tsak az egy Polgári Törvényes könyvet: tsak ez az egy jótemény is megérdemelné egész háládatosságunkat. Hanem következik - é ebből a', hogy mi néki a' szabadságnak, a' mi legkedvesebb kintsünknek feláldozásával tartozunk? Ennek lerontása nem a' maga önnön munkájának semmivé való tevése - é? Midőn Bonaparte a' Konzúlságra emeltetett, jól lehetett észre venni azt, hogy néki mint már a' Status' fejének, vóltak olyan tartalék gondolatai, a' mellyek sokkal nagyobb változásokra mutattak, mint a' milyenek történtek vala. Sok egyedüluralkodói intézetek állították a' Republikaiaknak helyekbe: hanem még akkor nem adódott alkalmatosság az örökség szerént való hatalomtól való félelemre. Végezetre a' hóltig tartó Konzúlság projektáltatott; én ez ellen voksoltam: ma az örököség ellen voksolok. Azonban, alája lévén hazám' törvényeinek vettette, én azon szempillantattól fogva, hogy a' nemzet a' Hatalomnak a' Bonaparte familiában való megörökösödését kikiáltja, első leszek a' ki a' törvényeknek hódolván, magamat a' Konstituzió szerént való új Dynastiának (szabad uraságnak) alája botsátom, &c. &c. — Itt keresztül ment Exdirektor Carnot a' Romaiakon kezdve le mostanig a' külömbkülömb Dynastakon, Calligulákon, Vespasianusokon,

Commodusokon, és többeken, 's minekutánna mind ezekről a' felvest tárgyhoz alkalmaztatott módon befűzéllett volna, lejött ismét a' Fr. Respublika' idejére: — „

Leg szerentséőbb győzedelmek között sem fundálhattuk meg, (ezt vethetné ugyan valaki ellenem) respublikai intézeteket áthatatosan; valahányféle próbát a' rezorutzió alatt tettünk, mind semmivé lett. Én pedig azt kérdem, hogy magok ezek az intézetek önön magokban voltak é ennek az oka, vagy azok a' szerentsőtlen körülműállások, a' mellyek között megprobáltattak. A' szabadság' helyreállítatására csak az Amiens-i Kötés után lett volna egy kedvező körülműállítás. Csak ekkór, a' tsendeflegnek helyreállítással reménlhetünk, hogy azt állandóvá tehetjük. Bonaparte esküvéssel lekötölte magát annak védelmezésére. Midőn ő azt nékiünk megferezte, hozzá hasonlíthatatlan dicsőséget szerzett magának: most e' helyett egy örökség szerént való tulajdont akar magának tsinálni Frantzia Országból. Hasznos lesz-e ez néki magának? én nem gondolom. A' helyett, hogy az egygyesült Amerika' példáját hasznunkra kívánnaók fordítani, inkább mefűzire távozunk a' szabadságtól. Lenet talám, hogy azt veti valaki ellenem, hogy a' népnek közönséges akaratsja ez, és hogy az országnak minden részeiről bé érkező kívánságnak tárgyak. A' gondolkodást megfojtotta a' félelem. A' nyomtatás béli szabadságnak közöttünk lett semmivé való tétetődése miatt senki ki nem meri a' leg betsűletesebb irásban nyilatkoztatni gondolását. Hát a' külső Hatalmalfságok megesmék-e a' Bonaparte' Csálfárságát, ha színtén mi megadjuk is azt néki? Vagy

pedig tsak ránk nézve Császár ő, és másokra nézve Első Konzul fog maradni? &c.“

Ugy itélnek, hogy a' sokak között, a' kik Carnot' beszédire feleltek, leg fontosabban felelt Carrion Nizas nevű Tribunus. Mi az ő hozzászó beszédjének tsak a' következő bérekelesztő részletszavát tehetjük most ide: — „

„Azt teszi fel az Orátor (Carnot), hogy az a' dolog, a' mi itt a' nép' egy szívvel lélekkel való kíváncságának neveztetik, tsak a' Konzul' kabinetumában formálódott új projektom volna. Mely kevélté esméri ő az Első Konzul' gondokadásának módját! Ő nem tudja azt, hogy az Első Konzul' mindenkor ellenzője volt annak, a' mit a' nép mostan közönséges megegyezésével kíván. Nem tudja, hogy mi, négy esztendőktől fogva mintegy az Első Konzul' ellen való özfzereksküvéssel dolgozunk ezen bő dogító projektomnak végrehajtására.“ — Itt egy anekdotát is elő beszélt Carrion Nizas szavainak támogatására: — „Egy alkalmatossággal, úgymond, így szólott egy egoista az Első Konzul'nak: Vesd ki az elméből a' revoluzióból következő veszélyeken való butakodást; a' revoluzió kedves dolog lehet előtted; a' tsinálta azt a' póltzot, a' mellyen ülsz. Mit felelt az Első Konzul': Bír tettzett volna az egeknek, hogy soha se történyen a' revoluzió! bár meg ne esmérite volna Európa soha a' nevemet; nem lettek volna ily sok ezer szerentsédenek! — „Felelehet-e, mond Carrion Nizas, egy ilyen érzekenységű embarról tanulni, hogy a' népet azon sok ezer nyilatkozatásoknak hozzá való küldésire ingerelje, a' mellyeknek még a' Monteuroen való kiardeltetéseket is megtiltotta.“

„A' mi a' nyomtatásbéli szabadságnak határok közzé lett szorittatását illeti, ezen tekintetben azt kérdem az Orátortól, hogy van-é Európában tsak egy Hatalmasság is, a' melly azt bölts határok közzé ne szorittatta volna? Melly sok pufftitást vitt már az ebbéli nagy szabadság véghez! Carnot azt hánnya, hogy ő a' holtig tartó Konzulságnak is ellene szegezte magát; ő ezt megselekedhette, meg is tselekedte; még is meg nem háborított szabadsága és tsendeffége; az ő tsendeffégben és békeffégben való maradása, ditsőségére szolgál azon Országlószéknek, a' melly alatt az ólta élt. Ugyan ő egyedül, minnyájunk' kívánságának ellene szegezte magát, azonban tsendesen meghalgattatott, és ezentúl éppen olyan szabadságban és békeffégben fog élni, mint eddig. Önnön hafznára fordíthatja hibás tselekedeteit és sferentsétlenségeit. A' Demokratikai országlás alatt, ugyan ő számkivető is, számkivettett is volt: a' mostani országlásnak felállásától fogva ellenben leg tsendesebb szabadságban élte életét. Leg jobb alkalmatofsága néki volt, hogy a' különböző Országlásoknak módjaik felől ítéletet tehessen. A' tapasztalás őtet is a' mi vélekedésünkre fogja még téríteni. —

„A' Császári hatalom (még ezek is a' Carri-on Nizas szavai), a' melly a' mi mostani tanátskozásunk' tárgya, ezen öt fő részekben fog határozódni, u. m: — 1)r; a' tulajdonképpen való Császári hatalomban, t. i. a' tengeri és szárazon való fegyveres erőnek vezérlésében — 2)r, a' Konzuli felsőségben, az az, a' belső igazgatásnak és az ország külső függésének kormányozásában — 3)r, a' Censorialis foglalatofságokban, t. i. érdem-

tzimereknek, ditséreteknek, és meggyalázásnak, kiszolgáltatásokban — 4)r; a' religiói állapotra való figyelmezésben — és 5)r, a' Tribunatusi kötelességben, az az, a' nép' javának a' törvény-projektálás, vagy a' hibás törvény ellen való állás által történő előmozdításában. Ennek mind az ötnek meg kell lenni a' Császári hatalomban; különben nem lehet tökéletes: melyre nézve javasolom, hogy vizsgáljuk meg, nem lesz-e tanácsos, hogy mi a' Tribúnusokról minnyájan lemondván, adjuk által foglalatosságunkat annak, a' kit a' Császári méltósággal felruházunk.“

Páris, Május' 5-kén. — A' Tribunatus e. h. 3-kán a' Bonaparte örökös Császársága felett való vetélkedéseket bérekesztette, az ezt tárgyazó 3 tikkelyekből álló projektomot megerősítette, és a' Szenátushoz küldötte által. Ezen három tikkelyek így vagynak: — „

„1) Az Első Konzult Bonaparte Napoléont Frantziák' Császárságának ki kell kiáltatni. — 2) A' Császári titulus és hatalom az ő férjüi lineáján mennyen-le az első szülöttség' sora szerént. — 3) Minthogy az örökös Hatalom a' Konstitúció szerént felállott intézetekben változásokat von maga után, tehát az egyenlőségnek, szabadságnak, és a' nép' jussainak fenn kell tartódnia.

Az a' 4-ik gyalog regiment, mellynek Oberterévé Bonaparte Josef tétetődött, a' Boulognei táborból háládó levelét küldött az első Konzulnak azért, hogy ezen kegyességet vele közlöttesse. Ebben a' levélben a' többi közt így irt azon regimentbéli katonaság: „Nagy ditsőffégre válik, ugymond, ezen seregnek, hogy attól fog az ellenséggel leendő tsatára vezetetni, a' kiknek leg nagyobb

kivansága a' békefőgnek fenn tartására és meg erősítésébe határozódik. — Kevés idő múlva meg fogja azt az ellenség tapasztalni, hogy azon békefőgget, melyet Oberster Bonaparte Jósef velek kötött, büntetetlenül meg törni nem lehet.

A' 4 ik Majusi Párisi közbizalmas levelek azt hirdetik, hogy az első Konzulok Franciaországi Császárságra leendő elnevezéséről néhány Európai Fejedelmi udvaroknál meg té előlt már a' jelentés, és hogy mind a' Császári palátról, mind a' Császárságra leendő koronáztatásról szóló intézetek már munkába vétetődtek. A. Fr. Császárságra való koronáztatás Aquisgranumba fog végbe vitetni. Ezek szerint egyzetsmind Lombardai Királyságra is fog koronáztatni. Az eddig való Status Tanácsok Császári Tanácsok nevezetével fognak élni. — Mostanában egy olly könyv adott Garantie nevezet alatt Párisban ki, melyben azt igyekezik a' tudós író meg mutatni, hogy a' Francia Császári örökös széknek fel állitása a' rojalistákra, republikánusokra, indifferentillakra a' nemzeti jószágokra vevőkre, a' Fr. armadiára, sőt az egész Európára nézve egy formán hasznos lehet.

Párisból Maius 4 ik napján. A' múlt Aprilisnek 23 ikán, a' meg tartó és Status Tanácsoknak, a' törvénytévő Corpusnak, és a' Tribunatusnak nevezetes bötagjai, a' St. Cloudi katedlyban, az első Consul előltáe alatt tikkos gyűlést tartottak, melyben a' mint hallatik, a' végződött el, hogy az első Consul Császári titulussal élyen, és hogy Fősiségnek nevezetelen eneketűáans; hogy az ő leg közelebb való successora Bonaparte Jósef (magának az első Consulnak lemmi maradé-

ki nincsenek, és, mivel a' felesége magánál sokkal idősebb, reményesség azokhoz nem is lehet) a' kik Consulát tétetődjön — hogy a' három Consulok, úgymint, Cambaceres, Lebrün, és Bonaparte Jósef felséges hercegeknek nevezetűek — hogy néhány Senatoriákból örökös Pairségek tétetődjenek — hogy a' meg tartó Tanátsból felső Parlamentum formáltassék, és hogy a' Tribunatus a' törvénytévő Corpussal öfzve tsatoltassék — hogy a' négy elsőbb osztályos Generálisok, úgymint Macdonald, Massena, Jourdan és Menou, Feldmarsali rangra emeltessenek s. a. t. A' megtartó Tanátsnak azon gyűlésben jelen volt tagjai, a' magok, és a' jelen nem voltaknak képeiben világosan megmondották, hogy ők, mint a' kik négy ezteadóvel ennekölte az utolsó Constitutiónak állandó fenn tartására magokat hitttel kötelezték, ezen nagy változást sem helybe nem hagyhatják, sem bé nem vehetik.

A' Párisi későbbi tudósításokból azt olvastuk, hogy ezen meg tartó Tanáts is réi állott már arra, hogy a' Francia Országi Császári méltóság a' Bonaparté familiájára örökösen menyeyen által. —

Nagy Britannia.

A' 27-ik Aprilisi Londoni tudósítások szerént, a' Frantziáktól el pártolt, 's rajtok diadalmaszkodat feleto Republikának mostani fő kormányzója Generál Delfalines, egy gyökeres hirdetményt tétetett a' Sz. Domokosi szigetbéli lakosok közt közönséggé, mellyben a' Frantziáknak és a' Fr. névnek örökösen való gyűlölésére, és egyszerre mind arra kötelezte önnön magát, hogy ő soha semmi ellenségeskedést nem fog a' szomszéd nemzetek el-

len indítani. Azon szigetbéli fekete lakosok még most is szörnyű kegyetlenséggel viseltetnek a' fejér lakosok eránt, és mindent, a' kit kezekre kerithetnek, a' Kézi Orvosokat, és affzony személyeket ki vévén, szörnyű halállal végeznek ki e' világból. — Magok közt is szakadás támadt a' fekete lakosok közt. De f s a l i n e s azon van, hogy tellyes szabadságba éllyen azon sziget, és semmi tereméstől se függjön. Ellenben Christophel, és Gerard Mulatta az Angliai védelem alá igyekeznek azt adni.

Eng h i e u Francia Királyi herczeg gyászos halálának hire ki mondhatatlan szomorúságba merítette az Angliában tartózkodó Burbóniai házból valókat. Az Artéziai Gróf, a' ki a' mint előttünk tudva vagon, most Monsieur nevet visel, maga el ment a' fent nevezett Szerentsétlen herczeg attyához a' Burbóniai herczeghez, maga vitte meg azon szomorú újságot nékie, a' ki mingyárt szobájába zárkozván könyves zokogások közt siratta kedves fiának gyászos halálát. — Onnan Condé herczeghez ment Monsieur, 's illy szókkal lépett bé hozzája: „Jól tudja Kigyelmed, hogy én az én bátyámuak XVI. Lajosnak, testvér hűgomnak, és sógor affzonyomnak szomorú végeket még most is gyászolom. Herczeg Condé mingyárt ezre vévén szavaibél hová és kire tze lozzon, beszédét felbe szakasztotta 's így szóllott: Az én unokám nints többé, már nékem minden maradék nélkül kell meg halnom. Azomban el ájúlt, és fél óra múlva is alig jött magához, és akkor is igen keervesen sirt s. a. t. Válamint a' Burbóniai házból valók, úgy

az Angliában tartózkodó Frantzia nemesek is mindnyájan gyász köntöft vettek önnön magokra.

Olasz Ország.

A' Francia roppant Respublika (vagy már eddig Francia Császári Birodalom) napkelet felé is 90 négyszegű mértfölddel és 2,50000 lakosokkal szaporodott meg. A' Pármai, Piacenzai és Gvastaillai herczegségek Olaszországban, mellyek az utolsó herczeg halálaután a' Fr. Respublika gondviselése alá vétetődtek, és a' melyről olly vélekedésben valának a' Politicusok, hogy azok a' Fels. Szárdiniai Királynak fognának pótolás gyanánt adattatni, most már a' Frantzia Respublikához ragasztódtak, egészen Frantzia alába állítottak, és bizonyos Osztályokra osztatódtak fel. Francia Fő vezér Jourdan a' Piemonti volt herczegségnek fő kormányozója, azon tartományokban fekvő Frantzia katonaságnak vezérjévé Lesuire brigadiros Generális tette. Azokat a' katonaságra rendelt ifjakat, a' kik az Olasz és Liguriai Respublikákból kiszökvén, eddig a' Pármai herczegségben tartózkodtak, a' Frantzia katonák meg fogdosván, hazájokba küldötték.

Majlandból Aprilis 28-ikán. A' Heturiai Királyné vezedelmes nyavalyában lenni mondatik, 's igen igen néhezen fog abból ki épülni. A' fia a' királyi herczeg sem leszen hosszú életű. Itt ugyan most is sok hadi készületek tétetnek; mindazáltal még is tsendességben van Olasz Ország.

A' múlt hólnapnak közepetáján illy értelmű hirdetményt tétetett az Olasz Respublika hadi miniszterje Majlandban, 's egyebütt közönséggé: „Olasz Országi ifjak! Gyülekezzetek össze hetséggel, hogy azon ditsőfégyben, mellyben

tsak olyanok vehettek részt ekkorig, a' kik az el-
 lenség előtt magokat mások felett megkülönböz-
 tették, ti is részesülhettetek (az az, hogy ti is az
 első Praesidens testörző seregébe fel vétetődjétek.)
 Semmi hadi vitézséget nem kívánnak tőletek. Ele-
 ve meg vagyunk mi arról győztetve, hogy ti
 minden előfordulható történetekben az Olasz ne-
 vezetre méltókká fogjátok magatokat tenni. Nagy
 számmal találhatunk a' ti polgártársaitok közül
 olyanok, a' kik az igaz ügyért való viadalban ma-
 gokat meg fogják különböztetni. Az Olasz Res-
 publiká zászói, Európának leg távolabb lévő pont-
 jain, Olasz Országnek végső határain, az Adria-
 tikuai és Közép tengereknek partjain, a' Britan-
 niá szigeteknek szemek láttára lobogni fognak,
 egyéb hadi seregeink pedig, a' Respublika kebelé-
 ben a' köztsendességnek, bátorságunk, és jó rend-
 nek fenntartásában foglalatoskodnak. — Olasz if-
 jak, arra vagytok ti ki rendeltetve, hogy azt a'
 nagy hőst, a' ki a' ti első őseiteknek nyomdo-
 kába titeket vízfő fog vezette; a' ki a' ti hazá-
 toknak fundamentumát meg vetette; a' ki másod-
 szor is vízfő nyerte azt; és a' ki azt a' ti számo-
 tokra meg fogja tartani, közelebről követelhetitek.
 Mely sok méltó okotok van tinétek a' ti haza-
 fiúi buzgóságotok fel tüzesítésére, annak a' nagy
 hadi vezérnek szemei előtt, s' kinek hasonlót sem-
 mi hazai történet dolgoknak könyveiben nem mu-
 tathatnak s. a. t."

Olász Birodalom

A' keresztény társadalomban, és a' tudományok'
 's tudós emberek' előmozdításában, magát meg-
 külföldöztesse I. Sándor Olász Császár, néhai
 éltőlegesen emlékeztető nagy anyját II. Katalin Csá-
 zárant is felül haladja e' nyomban. — Az o'val.

lásbéli türedelmének leg nagyobb tanúbizonyása lehet az, hogy Pétersburghan minden nému vallású emberek, nem csak keresztények, hanem még a' Mahometanusok is megszenvedtettek, nem csak, hanem szabad vallásbéli gyakorlás is engedtetik nékik, és azon Császári rezidentiónak egy útzája Tollerans útzának neveztetik azért, mivel abban mindenféle vallású embereknek templomaik és imádkozó házaik vannak. — Leg közelebb a' Mahomet Prófta vallásán lévő Muzulmanok számára egy Mosche, az az, Török templom épitetik, mellyre önnön maga a' Császár is nagy summa pénzt ajándékozott.

Hogy a' hasznos tudományoknak előmozdításában, és a' tudós embereknek betöltésében példás fejedelem legyen I. Sándor Császár, e gondöl épen bizonyították a' Dorpati Wilnai's több Universitások, és azok az Akadémiák, a' mellyeket két ezteendő alatt felállított. Ennekelőtte a' felső tudományokat tanuló Orosz ifjak, a' Német Országi Universitásokra szoktak menni most pedig, minekutánna a' fent nevezett Univeritásokba és Akadémiákba Német és más Országokból, nagy fizetéssel sok tudós férfiak hivattattak volna, az Orosz ifjuság tanulás végett künnföldre menni nem kéntelenitetik. Leg közelébb, a' mint Göttingából irják, az oda való híres Univeritásból hat tudós Professorok hivattattak az Orosz Birodalombéli Fő Oskolákba és Akadémiákba, úgy mint, Ithe, Reufz, Grellmann, Bukle, Cappe, és Hoffmann. Ez az utolsó, a' Moskaui új botanicus kertnek Directora fog lenni. — A' Pétersburgi Tudósok Társaságának Adjunctusát Orosz Császári Tanácsos Sevastianof Urat, a' Linneus Termézet Systemaja első darabjának O-

rosz nyelvre lett által fordításáért, egy igen szép
brilliantos gyűrűvel méltóztatott I. Sándor Csá-
szár meg ajándékozni.

Híradás.

Néhai Tekintetes Deseő Imre Ur ménese,
se, melly 120 darab fiatal, nagy, szép természetű,
tartós természetű, többire pej, fekete sárga és
rész szerént kantza, rész szerént paripa, 's tsikó lo-
vakból, és két szép, igen tüzes ménlóból áll, ezen
folyó esztendőben, a' jövő Juniusnak 24 ik napján
esendő Székes Fejérvári Országos vásárra Somogy
Vármegyéből fel fog hajtatatni, és darabonként,
kótyavetye szerént, a' többet ígérőknek, kész pénz
fizetésért el adattatni. Hogyha találkozna valaki,
a' kinek ezen szép ménest öltözéssel magának meg
szerezni szándéka lenne, azt az említett helyen és
napon, jó feltételek mellett meg veheti.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Füskúti Landerer Mihálynál, Po'sonyi
's Pesti privilegiált Nemzeti Könyvnyomtatónál,
és árosnál éppen most hagyta el a' sajtót e' kö-
vetkezendő Királyi útasítás. in 8vo.

Instructio pro Advocatis, per Excelsam Cu-
riam Regiam, in sequelam benignæ Re-
solutionis Regiæ elaborata, ac per Suam
Majestatem Sacratissimam benigne ap-
probata. Kötve 10 kr.

* * *

A' közelebb múlt poszta napon, a' nyomta-
tóknak vigyázatlanságokból esett akadály miatt fél
árkus újságnál többel Erd. Olvasóinknak nem szol-
gálhattunk. Mellyre nézve azt, a' mi akkor meg
maradt, a' maival együtt öfve kaptsolván, egész
árkusra pótoltuk.

Egy árkus Tóldalékkal.